

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การตรวจสอบการปรับบทความผิดในชั้นเจ้าพนักงาน
ชื่อผู้เขียน	ชัชชัย บุระพันธุ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรรณนิต
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การที่จะให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้มีสิทธิที่ได้แย้งคัดค้านในการต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ตามหลักฟังความทุกฝ่ายนั้น ผู้ต้องหาหรือจำเลยจำเป็นต้องทราบว่าตนถูกกล่าวหาว่าอย่างไรเพื่อจะได้ต่อสู้คดีได้อย่างถูกต้อง การแจ้งข้อหาจึงประกอบด้วยสองส่วนหลัก คือ ส่วนที่เป็นการแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด ซึ่งเป็นการแจ้งเรื่องราวที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ และส่วนของการแจ้งถึงข้อหาให้ทราบนั้น จะเป็นการปรับบทความผิดจากการกระทำความผิดดังกล่าวว่า เข้าองค์ประกอบของฐานความผิดฐานใดบ้าง

การปรับบทความผิด ในอันจะแจ้งข้อกล่าวหาบุคคลใดว่ากระทำความผิดอาญานั้นย่อมจะมีความเกี่ยวพันโดยตรงถึงมาตรการบังคับที่อาจใช้ได้กับบุคคลนั้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้นั้นอย่างร้ายแรง แต่ในปัจจุบันการปรับบทความผิดโดยพนักงานสอบสวนมักจะให้ความสำคัญกับพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาในลักษณะอำนาจนิยม และการแจ้งข้อหาให้หนัก เพื่อที่จะเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐ ซึ่งจะเกิดความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ นำไปสู่การเินข้อเท็จจริงจากตัวผู้ต้องหา (ในลักษณะเป็นของกรรมในคดี) ดำรงจึงเป็นองค์กรที่มีส่วนได้เสียกับการปรับบทความผิด อันเป็นลักษณะของการขัดกันของหน้าที่ ประกอบกับโครงสร้างการทำงานของพนักงานสอบสวนนั้นขึ้นต่อฝ่ายบริหารจึงเสี่ยงต่อการตกเป็นเครื่องมือของฝ่ายการเมือง ในการนำไปสู่การปรับบทความผิดที่หนักโดยขาดพยานหลักฐาน หรือ เกินกว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏเพื่อที่จะใช้มาตรการบังคับกับฝ่ายที่มีความเห็นแตกต่าง

จากการศึกษาได้พบว่าการตรวจสอบการปรับบทความผิดในชั้นเจ้าพนักงานจากภายนอกองค์กรนั้น ไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากความไม่เป็นอำนาจเดียวกันของการสอบสวนฟ้องร้อง ทำให้พนักงานอัยการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบความถูกต้องของการสอบสวน และเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในข้อกฎหมาย ไม่สามารถเข้ามาตรวจสอบความถูกต้องในการปรับบทความผิดได้เลยก่อนมีการส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการ ต่างจากการสอบสวนในประเทศฝรั่งเศสและประเทศญี่ปุ่นที่มีความเป็นอำนาจเดียวของการสอบสวนและ

ฟ้องร้อง โดยที่พนักงานอัยการจะเป็นผู้กำกับดูแลและกำหนดทิศทางการสอบสวนตั้งแต่ต้น ทำให้การปรับบทความผิดเป็นไปอย่างถูกต้อง และเป็นภาวะวิสัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงขอเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 วรรคแรกให้ “ก่อนผู้ต้องหาจะถูกเรียกตัวมา พนักงานสอบสวน จะต้องส่งพยานหลักฐานที่รวบรวมได้ในคดีเพื่อให้พนักงานอัยการเป็นผู้ตรวจสอบน้ำหนักของ พยานหลักฐานและปรับบทความผิด” ในอันจะทำให้อำนาจในการปรับข้อเท็จจริงในคดีเข้ากับบท กฎหมายเป็นของพนักงานอัยการผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในข้อกฎหมาย และก่อให้เกิดลักษณะ ของการตรวจสอบถ่วงดุลกันระหว่างองค์กร นำมาซึ่งความเป็นภาวะวิสัยในการปรับบทความผิด ยิ่งขึ้น ทั้งยังส่งผลให้พนักงานอัยการมีบทบาทในการเข้ามากำกับดูแลการสอบสวนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักความเป็นอำนาจเดียวของการสอบสวนฟ้องร้อง